

KTO DA WIĘCEJ? CYBERPRZEGLĄD PROGRAMÓW WYBORCZYCH

Cyfrowa transformacja kraju nie jest hasłem ani chwytliwym, ani elektryzującym, ani tym bardziej nie przyciągnie dużej grupy wyborców. Dlatego też przed przystąpieniem do sprawdzenia programów wyborczych sądziliśmy, że cyberbezpieczeństwo i cyfryzacja nie będzie stanowiła przedmiotu specjalnego zainteresowania komitetów wyborczych. Wyniki są jednak zaskakujące. Pokazują, że partie polityczne nie tylko dostrzegają potrzebę cyfrowej transformacji, ale niektóre z nich poświęcają tym wyzwaniom sporo miejsca. Jakie jest „najmodniejsze” hasło tych wyborów?

Do wyborów parlamentarnych pozostał niespełna miesiąc. CyberDefence24 przejrzał programy 5 komitetów wyborczych, które zarejestrowały swoje listy we wszystkich kręgach wyborczych, w nadziei na odnalezienie w nich przejawów dbałości o cyberbezpieczeństwo kraju oraz rozwoju cyfryzacji. Wyniki są zaskakujące. Wygląda na to, że dużą popularnością cieszy się propozycja wprowadzenia możliwości głosowania przez Internet.

KW Polskie Stronnictwo Ludowe

Polskie Stronnictwo Ludowe w porównaniu do dwóch największych Komitetów, niewiele miejsca poświęca problemowi cyberbezpieczeństwa w swoim zaledwie 28 stronicowym programie.

Powstanie Lokalnych Hubów Technologicznych pozwoli startupom na rozwinięcie skrzydeł, zaś średniej wielkości miastom na przyciągnięcie do siebie nowych inicjatyw.

Program PSL przewiduje zwiększenie działań na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości a w tym m.in. zapewnienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Kluczem do rozwinięcia polskich startupów, które jak czytamy „potrzebują nowego impulsu do rozwoju”, jest skorzystanie z potencjału w dawnych miastach wojewódzkich. Huby technologiczne umiejscowione w mniejszych miejscowościach ma stanowić obopólne korzyści – startupom ma pozwolić na „rozwinięcie skrzydeł” natomiast wspomnianym miastom na przyciągnięcie nowych inicjatyw.

W niemal każdych wyborach blisko połowa uprawnionych do głosowania nie korzysta ze swojego prawa i zostaje w domach. Dotyczy to

zwłaszcza ludzi młodych, to bardzo niekorzystna tendencja.

Partia proponuje wprowadzenie możliwości głosowania przez Internet. Jak wskazano w programie prawie połowa obywateli nie korzysta z prawa do oddania głosów, problem ten zdaniem PSL odnosi się w szczególności do ludzi młodych. Głosowanie przez Internet w opinii partii zniosło by bariery dla Poloni i osób niepełnosprawnych.

KW Prawo i Sprawiedliwość

232 strony, na których Prawo i Sprawiedliwość zawarło swój program obfituje w problemy cyberbezpieczeństwa, cyfryzacji czy rozwoju technologicznego. Pojawiają się również wątki związane z dezinformacją i koniecznością poprawy edukacji w tym obszarze.

W programie PiS, cyberbezpieczeństwo pojawia się wielokrotnie. Dział „otwarcie na nowoczesność” zawiera wiele hasłowych propozycji zmian w obszarze cyber. Program zakłada, że kluczem do rozwoju zarówno Polski jak i całego regionu będzie generowanie oraz przyciąganie inwestycji „w najbardziej innowacyjnych i zaawansowanych technologicznie obszarach”. Do obszarów tych program zalicza sztuczną inteligencję, Internet Rzeczy, Big Data, cybertechnologie czy robotykę. Jak podkreślono w programie obszary te stanowią szansę zarówno na przyciągnięcie inwestorów jak i stworzenie własnych rozwiązań.

Rozwój technologii zdefiniuje najbliższy wiek. Tylko gospodarki, które podejmą najważniejsze wyzwania nadchodzących lat, czyli potraktują poważnie zmiany w zakresie robotyzacji, cyfryzacji i rozwoju nowych technologii (sztuczna inteligencja), mają szansę na stabilny rozwój.

Prawo i sprawiedliwość w programie zapowiada wdrożenie programów wsparcia dla innowacyjności „od strony efektu”, rozumianych jako kosztów wytworzenia bądź pozyskania technologii unikatowej w skali gospodarki i istotnej dla jej rozwoju. W ramach tej zapowiedzi partia proponuje budowę Cyfrowej Platformy Edukacyjnej (CPE). Platforma ma oferować wysokiej jakości wiedzę oraz obowiązkowe programy edukacyjne.

„W perspektywie długoterminowej kluczem do przyszłości Polski i całego regionu będzie sukces w generowaniu i przyciąganiu inwestycji w najbardziej innowacyjnych i zaawansowanych technologicznie obszarach, takich jak sztuczna inteligencja, Internet Rzeczy, Big Data, cybertechnologia czy robotyka.” – czytamy dalej. Do osiągnięcia tego celu złożono obietnicę stworzenia do 2025 roku ponad 700 firm działających w obszarze sztucznej inteligencji oraz inwestycji w tym zakresie w wysokości ok. 9,5 mld zł. Doceniona została również rola zaplecza naukowego, poprzez propozycję utworzenia trzech ośrodków badawczych (Wirtualne Instytuty Badawcze). Każdy z nich ma pracować wokół innej specjalizacji technologicznej w obszarze sztucznej inteligencji i być zorganizowane jako niezależne firmy nienastawione na zysk. Zapowiedziano również kontynuację GovTechu jako nowego modelu pozyskiwania technologii.

Wysoki stopień cyfryzacji Polski stworzy jej możliwość konkurowania na nowych rynkach opartych o rozwój technologiczny. Wobec rosnącego stopnia konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich, azjatyckich i amerykańskich, cyfryzacja w Polsce nie jest już możliwością, lecz koniecznością.

Jak czytamy dalej w programie „Oparcie gospodarki o dane oraz intensywny rozwój i wykorzystanie technologii cyfrowych (Big Data, chmura obliczeniowa, Internet Rzeczy) jest niezwykle ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarczy.” Jak podkreślają autorzy programu, cyfryzacja jest kluczem umożliwiającym dostęp do rynku europejskiego który rozumiany jest jako zapewnienie obywatelom i przedsiębiorstwom swobodę działania w Internecie. W dziale tym po raz kolejny podkreślono konieczność zmiany w systemie edukacji - w dokumencie zapisano prognozę mówiącą, że w przyszłości 9 na 10 miejsc pracy będzie wymagać umiejętności cyfrowych. Dlatego też konieczna jest ciągła aktualizacja wiedzy i dostosowanie jej w taki sposób, aby spełniała wymagania i odpowiadała na potrzeby rynku pracy. Podkreśla się również konieczność rozwoju cyfryzacji i innowacyjnej gospodarki jako warunku do wzrostu inwestycji.

Zapowiadane jest również wsparcie rozwoju ICT w przedsiębiorstwach rozumianych jako upowszechnienie wykorzystania systemów informatycznych, wsparcie przestawiania firm na cyfrowy łańcuch dostaw i wprowadzenie technologii do codziennej działalności oraz zwiększenie transakcyjności online. Zapowiedź jednak nie jest w żaden sposób skonkretyzowana. Zmiany zgodnie z programem nie ominą również administracji. Rozwój e-usług oraz sztucznej inteligencji i blockchain wykorzystywanych w administracji rządowej, jest po raz kolejny wpisane jako hasło, jednak bez rozwinięcia sposobu ani konkretnych działań.

Co ważne, w programie zapisano konieczność wprowadzenia elementów cyberbezpieczeństwa do programów nauczania na różnych poziomach nauczania. W punkcie tym wspomina się również o wprowadzeniu do powszechnej edukacji umiejętności obrony przed manipulacją i reklamą. Wątek poszerzenia edukacji o istotne elementy związane z zagrożeniami płynącymi z sieci, zapewnienie cyberbezpieczeństwa i ochrony przed cyberprzemocą został rozwinięty w kontekście zapowiedzi programu „Bezpieczna Szkoła”, w ramach którego zaznaczono, że kształtowanie nawyków młodych ludzi będzie realizowane we współpracy szkół m.in. z policją oraz NASK.

Cyberbezpieczeństwo powinno być fundamentem, na którym budowany będzie dalszy rozwój cyfrowy.

„Cyberprzestrzeń stała się nowym polem walki oddziałującym na potencjał obronny państwa (piąta domena operacyjna)” - czytamy w programie. Problem cyberbezpieczeństwa przewija się również przez akapit działu „polityka zagraniczna i obronna”. Rozwój cyberbezpieczeństwa oraz zagrożenia technologiczne określone zostały jako cel tej polityki. Powtórzone zostały plany (?) utworzenia nowego rodzaju Sił Zbrojnych odpowiedzialnego wyłącznie za cyberbezpieczeństwo (koncepcja utworzenia

wojsk obrony cyberprzestrzeni została zatwierdzona 12 września, [czytaj więcej](#)) oraz Narodowego Centrum Bezpieczeństwa Cyberprzestrzeni (zostało ono powołane 1 czerwca 2013 roku). W dziale tym podkreślona została również konieczność współpracy w zakresie rozwoju cyberbezpieczeństwa z sektorem prywatnym.

Ochrona interesu narodowego poprzez walkę z postprawdą i fake newsami to kolejny priorytet, który powinien być realizowany przez rząd polski w sferze medialnej.

W programie pojawiła się również kwestia manipulacji emocjami ludzi w polityce a także wpływania na wyniki wyborów dzięki „metodom socjotechnicznym stosowanym w mediach tradycyjnych i społecznościowych”. Stwierdzenie to pojawia się w dziale „wyzwania” przy okazji, jak wskazuje dokument, konieczności kształtowania i wzmacniania tożsamości polskiej wspólnoty politycznej. Za jedno z tych wyzwań uznano budowę mediów narodowych jako sposobu na zapewnienie pluralizmu mediów.

Program zapowiada również cyfryzację ochrony zdrowia, w tym rozwój programu e-recepta a także digitalizację danych i dokumentów w obiegu służby zdrowia.

KW Sojusz Lewicy Demokratycznej

Bezpieczeństwo państwa ma charakter wielowymiarowy. Nie może być ono utożsamiane tylko z bezpieczeństwem militarnym. Państwo musi bowiem gwarantować obywatelom przede wszystkim bezpieczeństwo osobiste i chronić ich przed ingerencją zarówno ze strony innych jednostek, jak i nieuzasadnionymi działaniami władz publicznych.

Program SLD bardzo wąsko zajmuje się problematyką cyberzagrożeń, cyberbezpieczeństwa czy rozwoju nowych technologii. W ramach działu programu „bezpieczeństwo państwa i obywatela” wprost wskazuje na konieczność przygotowania państwa do ochrony przed cyberatakami. Zapewnienie skutecznej ochrony przed cyberatakami w programie utożsamiane jest z koniecznością zabezpieczenia sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania dostaw energii, wody, zaopatrzenia i komunikacji.

Hasłowo wspomina o potrzebie oparcia polskiej gospodarki „na wiedzy i innowacyjności, nowych technologiach, mądrym rządzeniu (na poziomie centralnym i samorządowym) i sprawnym zarządzaniu.”

KW Konfederacja Wolność i Niepodległość

Komitet wyborczy nie posiada programu wyborczego w formie zwartego dokumentu. W 7 tezach programowych zawiera się postulat „E-voting – głosowanie również przez Internet”. Podczas

konferencji prasowej na której zaprezentowano tezy programowe wskazywano na konieczność zwiększenia partycypacji obywateli w sprawowaniu władzy oraz kontroli nad władzą. Prezentujący tezę Maciej Maciejowski wspomniał również o możliwości zwiększenia frekwencji nie tylko obywateli głosujących w kraju jak i za granicą. W jego opinii głosowanie przez Internet jest bezpieczne oraz mniej podatne na fałszerstwa wyborcze w porównaniu z tradycyjną formą głosowania.

KKW Koalicja Obywatelska PO .N i PL Zieloni

Koalicja Obywatelska PO .N i PL Zieloni w programie poruszyła wiele wątków związanych z powszechnym dostępem do Internetu.

Tylko społeczeństwo z dostępem do szerokopasmowej sieci jest w stanie skutecznie konkurować i zdobywać świat.

Program „Darmowa sieć” zaproponowana przez Koalicję skupia się wokół tezy „Wolność mierzona gigabajtami” rozumianej jako darmowy dostęp do Internetu dla każdego ucznia, studenta oraz pracujących młodych do 24 roku życia. Co więcej partia zapowiada, że na każdego użytkownika darmowej sieci ma przypadać 1 gigabajt dziennie.

Program zakłada również wprowadzenia możliwości elektronicznego zawiadamiania o przestępstwie poprzez z informatyzowanie procedur policyjnych. Program wskazuje również na konieczność rozbudowania zdolności Policji o służbę odpowiedzialną za zwalczanie cyberprzestępczości. Hasłowo wspomina o specjalnym programie ochrony dzieci w Internecie.

Projekt „Głosowanie przez Internet”, który znalazł się w programie wyborczym nie jest propozycją nową i proponowaną przez Platformę (stanowiącą największą siłę Koalicji) już przy poprzednich wyborach. E-wybory mają zwiększyć zaangażowanie obywateli w sprawy państwa, niezależność głosowania a także zwiększyć frekwencję, głównie jak wskazuje dokument młodych ludzi i przeciwdziałanie wykluczeniu.

Z kolei program „nauka kompetencji” zapowiada propozycję zawarcia w szkolnych postawach programowych konieczności nauki kompetencji cyfrowych, do których to dokument zalicza analizę informacji, media, znajomość technologii i cyberbezpieczeństwo.

Umożliwimy integrację polskich zespołów badawczych z zespołami państw UE w obszarze nowych technologii i ICT.

Program „Cyfryzacja w nauce” zakłada z kolei rozwój wiedzy i badań mających umożliwić uczestnictwo w jednolitym rynku cyfrowym. Program zakłada zwiększenie udziału zespołów badawczych pochodzących z Polski w europejskich gremiach zajmujących się tworzeniem, rozwojem, regulowaniem i zarządzaniem europejskim jednolitym rynkiem cyfrowym. Co istotne program hasłowo mówi o poszerzeniu dostępu do publikacji i danych a przez to otworzenie nauki – trudno jednak

stwierdzić co kryje się pod tym stwierdzeniem.